
Gymnasielærernes efteruddannelse

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

Baggrund

Gymnasielærernes faglige og didaktiske kompetencer er af stor betydning for unges faglige og personlige udvikling. Men hvordan er den faktiske aktivitet og udbud inden for efteruddannelse af gymnasielærere i forhold til den forandrede virkelighed, som er gældende på gymnasierne i dag?

Gymnasiernes opgave har ændret sig de seneste år, men hvad betyder det for, hvilken efteruddannelse af gymnasielærere, der er relevant, og er udbuddet af efteruddannelse i dag det rigtige? Det vil EVA over en periode på 2 ½ år undersøge med støtte fra Novo Nordisk Fonden og med tæt inddragelse af centrale aktører. Projektet vil gå på tværs af fagområder men have særligt fokus på naturvidenskabelige fag.

Over de senere år har der fundet forandringer sted på gymnasierne bl.a. ift. en øget mangfoldighed i elevpopulationen og nye krav og forventninger til skolernes håndtering af mangfoldigheden og trivslen blandt elever og lærere. Hertil kommer generelle samfundsmæssige forandringer, såsom den grønne omstilling, den øgede digitalisering og de ændrede vilkår for den demokratiske dannelse i den nye medievirkelighed – som sammen og hver for sig stiller nye krav til undervisning i gymnasiet og nye behov for gymnasielærernes efteruddannelse. Samtidig med dette har gymnasierne i en periode været underlagt det såkaldte omprioriteringsbidrag, som har haft betydning for gymnasiernes økonomi, og som kan have haft indflydelse på gymnasielærernes efteruddannelse.

Der mangler en samlet viden om, hvorvidt og hvordan forandringer i gymnasieverdenen har ændret praksis og vilkår for efteruddannelse af gymnasielærere – herunder omfanget af efteruddannelse, og om der har fundet forandringer sted med vægtningen af almen- og fagdidaktiske kurser og fagfaglige kurser. EVA ønsker derfor

med projektet at skabe et fælles vidensgrundlag og et fælles sprog om gymnasielærernes efteruddannelse både ift. den nuværende situation og ift. udviklingen af efteruddannelse.

Det fælles vidensgrundlag og det fælles sprog kan medvirke til, at dialogen om efteruddannelse bliver ført på et ensartet og systematisk grundlag, hvor både den historiske kontekst, og de aktuelle og fremtidige behov inddrages. Det vil bidrage til at kvalificere arbejdet med efteruddannelse af gymnasielærere.

Projektet vil undersøge efteruddannelse af gymnasielærere på stx, hf, htx og hhx. Projektet er støttet af Novo Nordisk Fonden.

Projektet skal besvare følgende overordnede spørgsmål:

Hvordan er udbuddet, aktiviteten og organiseringen af gymnasielærernes efteruddannelse ift. behovene for gymnasielærernes kompetenceudvikling?

Projektets design

EVA vil gennemføre projektet i fem faser, der hver består af forskellige delanalyser og aktiviteter

Fase 1: Deskriptiv analyse af gymnasielærere (første halvdel af 2024)

- **En registeranalyse**, der giver overblik over alle gymnasielærere i Danmark med hensyn til uddannelsesbaggrund, pædagogikum, deltagelse i formel (certificeret) efteruddannelse og en række baggrundsvariable.

Fase 2: Forståelse af området for efteruddannelse (første halvdel af 2024)

- **Kvalitative interviews** med faglige foreninger, ministeriets fagkonsulenter, GL, elevforeninger, rektorforeninger og større udbydere af efteruddannelse. Formålet er dels at opnå en forståelse af, hvordan efteruddannelse foregår i dag, dels at kvalificere udarbejdelsen af spørgeskemaer i den efterfølgende survey, og dels at afdække hvordan tilstanden af efteruddannelse opfattes i dag blandt aktører inden for området.

Fase 3: Survey (anden halvdel af 2024)

- **En national spørgeskemaundersøgelse** blandt skoleledere, undervisere og tillidsrepræsentanter, som skal tilvejebringe overblik over efteruddannelse af gymnasielærere i Danmark. Spørgeskemaundersøgelsen vil herunder belyse aktiviteten (omfang, fordeling ift. typer af kurser), hvordan man identificerer behov for kompetenceudvikling, processen der ligger før evt. deltagelse i efteruddannelse, deltagelsen i efteruddannelse med særligt henblik på udbyttet af efteruddannelsen samt hvorvidt og hvordan det lærte i forbindelse med efteruddannelsen anvendes i undervisningen (transfer).

Fase 4: Uddybning, forklaringer og muligheder (2025)

- **Casebesøg** på gymnasier med kvalitative interviews med ledere, undervisere, tillidsrepræsentanter og elever, samt observation af undervisning. Casebesøgene har til formål at uddybe og forklare forhold såsom adfærd, oplevelser og fænomener, der fremgår som væsentlige i de forrige faser ift. kompetencer, efteruddannelsesbehov, beslutningsproces, oplevet udbytte og transfer.
- **Kvalitative interviews** med uddannelsesledere på universitetsuddannelser med henblik på at identificere ønsker til fremtidens efteruddannelse af gymnasielærere.
- **Dybdeinterviews** med fagkonsulenter, rektor- og elevforeninger, GL og formandskab for de faglige foreninger med henblik på at få deres tanker, forklaringer og perspektiver på forhold, som er blevet identificeret i undersøgelsen.

Fase 5: International perspektivering (første halvdel af 2026)

- **Desk research og ekspertinterviews** med henblik på at sammenligne de væsentlige forhold og udfordringer, som identificeres i Danmark, med hvad der gør sig gældende i andre lande såsom Sverige, Norge, Finland, Tyskland og Holland.

Formidling og målgrupper

EVA vil involvere en række relevante aktører og formidle resultater til både praksis og policy

Projektet giver et fælles vidensgrundlag til at kvalificere beslutninger

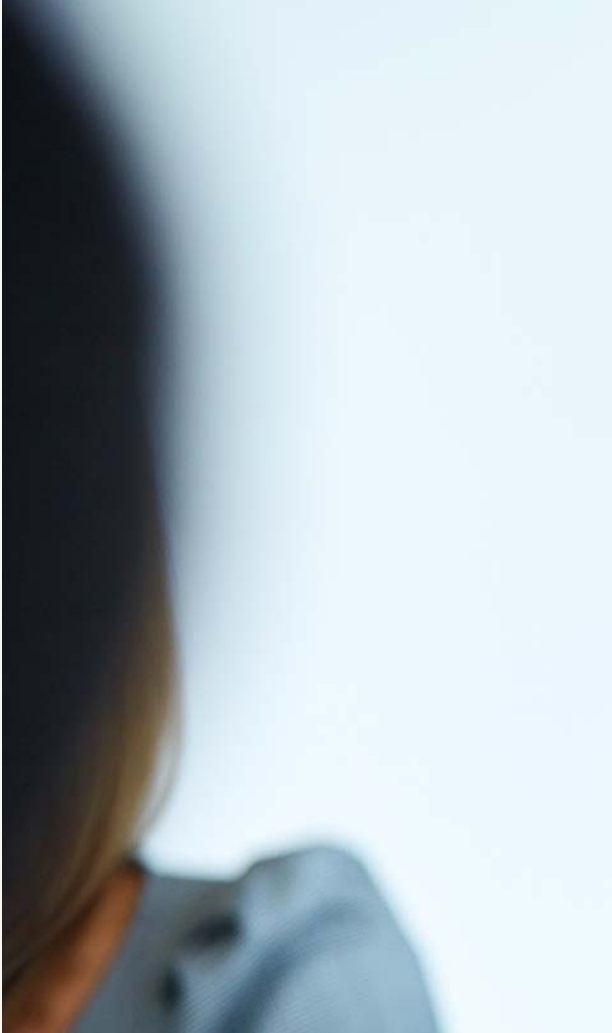
- De forskellige interessenter får et fælles og systematisk vidensgrundlag og et fælles sprog for, hvad der er af efteruddannelse for gymnasielærere, hvad der er af kompetencebehov, det umiddelbare match ml. kompetencebehov og udbud, samt hvad der fremmer og hæmmer en kvalificeret kompetenceudvikling.
- Det fælles grundlag kan være med til at kvalificere dialogen og de beslutninger, der skal træffes.
- Det vil styrke den fremtidige udvikling og prioritering af efteruddannelse for gymnasielærerne.

Formidling til centrale aktører og til offentligheden i udvalgte formater

EVA vil i tæt samarbejde med centrale aktører arbejde med, at den opnåede viden bringes i spil hos beslutningstagere og anvendes i praksis. Det vil ske i nøje udvalgte formater, der taler til målgruppen. Det kan eksempelvis være rapporter, temadage/webinarer, deltagelse på seminarer, SoMe-aktiviteter og magasiner.

Involvering af aktører i sektoren

EVA vil have fokus på udvikling, forankring og formidling af projektets resultater og produkter gennem tæt involvering af aktører i sektoren. Både tidligt i projektet for at opnå aktørernes syn på gymnasielærernes efteruddannelse og sent i projektet for at opnå aktørernes perspektiver på de indsigter, som projektet tilvejebringer. Projektet vil udvikle systematisk viden med sektoren og for sektoren. Det skal sikre, at den viden, der skabes, bliver så relevant og anvendelig som muligt, ligesom det skal bidrage til at udbrede kendskabet til og brugen af resultaterne.

EVA vil i tæt samarbejde med centrale aktører arbejde med, at den opnåede viden bringes i spil hos beslutningstagere og anvendes i praksis.

Relevans for praksis og policy

Projektet vil give værdi for praksis og policy på følgende måder:

Praksis:

- Gymnasielærere får mulighed for at beskrive deres behov for og tilfredshed med efteruddannelse i dag, og projektet vil styrke vidensgrundlaget for den fremtidige udvikling og prioritering af efteruddannelse for gymnasielærerne.
- Ledelsen på gymnasieskoler understøttes i en mere systematisk og vidensbaseret udvælgelse, organisering og prioritering af efteruddannelse.

- Udbydere af efteruddannelse får et overblik over udbudte kurser og kortlægning af aktiviteter. Evt. identificerede gaps mellem behov og udbud kan danne grundlag for udvikling og afvikling af efteruddannelse.
- Gymnasieelever får mulighed for at beskrive deres behov for god undervisning, og de kan få glæde af, at deres lærere modtager efteruddannelse, der er målrettet deres behov på en mere systematisk måde end i dag.

Policy:

- Viden om omfanget og fordelingen af efteruddannelse på typer – set i forhold til behov, oplevede udbytte og anvendelse af efteruddannelse – særligt også set ift. den grønne omstilling, den mangfoldige elevpopulation, digital udvikling og andre forhold, der står højt på den nationale dagsorden.
- Den internationale perspektivering vil give viden om, hvordan sammenlignelige lande har grebet efteruddannelse an ift. bedst muligt at klæde gymnasielærerne på.

Produkter

EVA formidler viden fra projektet gennem forskellige typer af produkter, der vil blive særligt målrettet forskellige brugere, herunder uddannelsesinstitutionerne og policy

Et summary

Baseret på alle projektets faser (efter fase 5)

Delrapporter

- En kortlægning af udbud af formel og nonformel læring. Desuden en aktivitetsanalyse på formel læring – herunder hvad gymnasielærere har af pædagogikum og certificeret efter- og videreuddannelse (efter fase 2)
- En generel rapport, som dækker alle fagområder, og hvor der er fokus på ligheder og forskelle mellem de overordnede fagområder, naturvidenskab, samfundsvidenskab og sprogfagene (efter fase 4)
- En rapport for de naturvidenskabelige fag med særskilte kapitler om hvert fag, som gør det muligt at komme i dybden med fagdidaktiske og fagfaglige overvejelser og sammenligninger mellem de naturvidenskabelige fag (efter fase 4)
- En rapport med international perspektivering (efter fase 5)

Inspirationskatalog og magasin

Disse materialer vil i overordnede træk kommunikere projektets hovedfund og give interessante eksempler på forhold vedrørende efteruddannelse. Alt sammen kommunikeret på en måde, der gør materialerne appellerende, relevante og brugbare for interessenter inden for efteruddannelse af gymnasielærere (efter fase 5)

Kontinuerlig formidling af resultater ved relevante milepæle

Formidlingen vil ske gennem forskellige kommunikationskanaler. Det er bl.a.:

- Nyhedsmails
- Sociale medier
- Webinarer
- Konferencer for Gymnasieskolernes Lærerforening, Danske Gymnasier og Danske Erhvervsskoler og – Gymnasier og elevorganisationer

Projektet vil styrke
vidensgrundlaget for den
fremtidige udvikling og
prioritering af efter-
uddannelse for gymnasie-
lærerne.

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk

© 2023 Danmarks Evalueringsinstitut
Eftertryk med kildeangivelse er tilladt

ISBN tryk: 978-87-7182-711-8
ISBN www: 978-87-7182-710-1

Design: Essensen
Trykt hos Stibo Complete A/S
Foto: iStock